

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY  
CHRISTINE STIX-HACKL  
prednesené 8. júna 2004<sup>1</sup>

I — Úvodné poznámky

II — Právny rámec

A — Právo Spoločenstva

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania je jedným zo štyroch súbežne prebiehajúcich konaní<sup>2</sup> týkajúcich sa výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz<sup>3</sup> (ďalej len „smernica“). Predmetom tohto, ako aj ostatných konaní, je ochrana poskytovaná právom *sui generis* a jeho rozsah v oblasti stávkových hier.

2. Článok 1 smernice obsahuje ustanovenia týkajúce sa pôsobnosti smernice. Okrem iného stanovuje:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na právnu ochranu databáz v akejkolvek forme.

2. Na účely tejto smernice sa ‚databázou‘ rozumie zbierka nezávislých diel, údajov alebo iných nezávislých materiálov systematicky alebo metodicky usporiadaných a individuálne prístupných elektronickými alebo inými prostriedkami.“

1 — Jazyk prednesu: nemčina.

2 — Konania, v ktorých tiež dnes prednášam svoje návrhy, (rozsudok z 9. novembra 2004, Zb. s. I-10365, s. I-10415 a s. I-10497) vo veciach C-46/02, C-203/02 a C-338/02.

3 — Ú.v. ES L 77, s. 20.

3. Kapitola III upravuje v článkoch 7 až 11 právo *sui generis*. Článok 7, ktorý sa týka predmetu ochrany, okrem iného stanovuje:

v rámci spoločenstva majiteľom práva alebo s jeho súhlasom vyčerpáva právo kontrolovať ďalší predaj tohto duplikátu v rámci spoločenstva;

„1. Členské štáty ustanovia pre zostavovateľa databázy, ktorá vykazuje kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatný vklad do získania, overenia, alebo prezentácie jej obsahu, právo zamedziť konaniam spočívajúcim [v — *neoficiálny preklad*] extrakcii alebo reutilizácii celého obsahu databázy alebo kvalitatívne či kvantitatívne vyhodnotenej podstatnej časti z nej.

Verejné vypožičiavanie nie je extrakciou alebo reutilizáciou.

2. Na účely tejto kapitoly:

3. Právo uvedené v odseku 1 môže byť prevedené, postúpené alebo poskytnuté na základe zmluvnej licencie.

a) ‚extrakcia‘ znamená trvalý alebo dočasný transfer celého obsahu databázy alebo jej podstatnej časti na ďalší nosič, a to akýmkoľvek prostriedkom alebo akoukoľvek formou;

...

b) ‚reutilizácia‘ znamená akúkoľvek formu sprístupnenia verejnosti celého obsahu databázy alebo jej podstatnej časti rozširovaním duplikátov, nájmom, priamym prepojením alebo inými formami prenosu. Prvý predaj duplikátu databázy

5. Opakovaná alebo systematická extrakcia alebo reutilizácia nepodstatných častí obsahu databázy zahŕňajúca konanie, ktoré je v rozpore so zvyčajným využívaním databázy alebo ktoré neprimerane poškodzuje oprávnené záujmy zostavovateľa databázy, nie sú dovolené.“

4. Článok 8, ktorý upravuje práva a povinnosti oprávnených užívateľov, v odseku 1 uvádza:

„1. Zostavovateľ databázy sprístupnenej verejnosti akýmkoľvek spôsobom nemôže brániť oprávnenému používateľovi databázy v extrakcii alebo reutilizácii nepodstatných častí jej obsahov, zhodnotených kvalitatívne alebo kvantitatívne, a to na akékoľvek účely. Pokiaľ má oprávnený používateľ súhlas s extrakciou a reutilizáciou časti databázy, ustanovenie tohto odseku sa vzťahuje len na takúto časť.“

5. Článok 9 stanovuje, že členské štáty môžu určiť výnimky z práva *sui generis*.

6. Článok 10, ktorý sa týka lehoty ochrany, v odseku 3 stanovuje:

„Akákoľvek zmena obsahu databázy, vyhodnotená kvalitatívne alebo kvantitatívne ako podstatná, vrátane akejkoľvek podstatnej zmeny vyplývajúcej z nahromadenia po sebe nasledujúcich dodatkov, vymazaní alebo úprav, ktoré by vyústili v uvedenej databáze do vkladu vyhodnoteného kvalitatívne alebo

kvantitatívne ako podstatne nový vklad, kvalifikuje databázu vyplývajúcu z takéhoto vkladu pre jej vlastnú ochrannú lehotu.“

#### B — *Vnútroštátne právo*

7. Smernica bola prebratá do gréckeho práva zákonom č. 2819/00. V súlade s článkom 7 ods. B dôvodovej správy k tomuto zákonu „potreba ochrany databáz vyplýva zo skutočnosti, že zostavenie databáz vyžaduje investíciu značných ľudských, technických a finančných zdrojov, zatiaľ čo také databázy možno rozmnožovať alebo k nim získať prístup za zlomok nákladov potrebných na ich samostatné zostavenie“. Podľa článku 7 ods. E dôvodovej správy, okrem práva vyplývajúceho z duševného vlastníctva, sa zostavovateľovi databáz priznáva právo *sui generis*, aby sa zabránilo extrakcii a/alebo reutilizácii podstatnej časti obsahu databázy bez jeho súhlasu.

### III — Skutkový stav a konanie vo veci samej

#### A — *Všeobecná časť*

8. Profesionálny futbal v najvyšších ligách v Anglicku organizuje „The Football Association Premier League Limited“ a „The Football League Limited“ a v Škótsku „The

Scottish Football League“. Premier League a Football League (pozostávajúce z Divízie jedna, Divízie dva a Divízie tri) zahŕňajú celkom štyri ligy. Pred začiatkom každej sezóny sú zostavené rozpisov zápasov, ktoré sa majú počas sezóny hrať v jednotlivých ligách. Údaje sa uchovávajú elektronicky a sú individuálne prístupné. Rozpisy zápasov sú okrem iného uvedené v tlačенých brožúrach, zoradené jednak chronologicky a jednak podľa každého mužstva zúčastňujúceho sa príslušnej ligy. Dvojice sú označené vo forme X – Y (napr. Southampton — Arsenal). Každú sezónu sa hrá približne 2 000 zápasov počas 41 týždňov.

9. Organizátori anglickej a škótskej futbalovej ligy poskytli škótskej spoločnosti Football Fixtures Limited licenčnou zmluvou právo na používanie údajov z rozpisov ligových zápasov. V nadväznosti na to poskytol Football Fixtures Limited svoje práva na správu a použitie týchto údajov mimo územia Veľkej Británie spoločnosti Fixtures Marketing Limited (ďalej len „Fixtures“).

## B — Osobitná časť

10. Fixtures podal niekoľko žalôb proti spoločnosti Organismos Prognostikon Ago-

non Pododfairou AE (ďalej len „OPAP“). Tvrdí, že OPAP neoprávnené a bez súhlasu anglickej a škótskej asociácie, ktoré sú zostavovateľmi a používateľmi rozpisov futbalových zápasov v Anglicku a Škótsku, opakovane extrahuje podstatné množstvo dvojíc proti sebe hrajúcich futbalových tímov a umiestňuje ich na svoje internetové stránky „Pame Stoichima“, „Podosfairo Kathe Mera“, „Chryso Podosfairo“ a „Propo“, prostredníctvom ktorých ich rozširuje a sprístupňuje gréckej verejnosti, čím dochádza k porušeniu práva *sui generis* spoločností, ktoré zastupuje Fixtures. Tvrdí naliehavosť a v dôsledku toho navrhuje nariadenie predbežných opatrení, ktorými by sa OPAP pod hrozbou pokuty zakázalo každé budúce neoprávnené konanie pri porušovaní práv týkajúcich sa predmetných rozpisov futbalových zápasov v Anglicku a Škótsku a uložila povinnosť uverejniť rozhodnutie v aténskej dennej tlači na náklady žalovaného.

## IV — Prejudiciálne otázky

11. Monomeles Protodikeio Athinon položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1) Čo treba rozumieť pod pojmom databáza a aká je pôsobnosť smernice 96/9/ES a predovšetkým jej článku 7 týkajúceho sa práva *sui generis*?

- 2) Sú s prihliadnutím na pôsobnosť smernice rozpisy futbalových zápasov chránené ako databázy, ku ktorým má zostavovateľ právo *sui generis*, a za akých podmienok?
- 3) Ako presne dochádza k porušeniu práva k databáze a je toto právo chránené v prípade zmeny obsahu databázy?

## V — O prípustnosti

12. Podľa názoru fínskej vlády nespĺňa uznesenie vnútroštátneho súdu kritériá stanovené v judikatúre Súdneho dvora pre prípustnosť otázok predložených na rozhodnutie v prejudiciálnom konaní. Nie sú napríklad uvedené dostatočné podrobnosti o vnútroštátnom práve. Navyše sa odkazuje na článok 3 a nie na článok 7 smernice, ktorý je v tomto prípade relevantným ustanovením. Skutkové okolnosti sú len zhrnutím tvrdení Fixtures. Neexistuje teda žiaden opis skutkového stavu zo strany OPAP. Taktiež nie je upresnený vzťah medzi ustanoveniami právnych predpisov a skutkovým stavom. Poskytnuté informácie boli tak neprímerané, že fínska vláda nemohla predložiť podrobné pripomienky.

13. Komisia iba poznamenáva, že informácie poskytnuté vnútroštátnym súdom by neumožňovali uplatnenie ustanovení smernice na konkrétne skutkové okolnosti. Komisia však nespochybňuje prípustnosť.

14. Podľa ustálenej judikatúry je výlučne úlohou vnútroštátnych súdov, ktoré rozhodujú o žalobách a ktoré musia vydať súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitné okolnosti každej veci určili tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní umožňujúceho im vyniesť rozsudok, ako aj relevantnosť otázok, ktoré predkladajú Súdnemu dvoru. Pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva Spoločenstva, je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť<sup>4</sup>.

15. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom iba vtedy, keď je celkom zrejmé, že výklad práva Spoločenstva, ktorý sa požaduje, nemá žiaden vzťah k skutkovému stavu v konaní vo veci samej alebo k jeho predmetu, keď je problém hypotetický, alebo keď Súdnemu dvoru neboli poskytnuté skutkové a právne informácie nevyhnutné na

4 — Rozsudky z 22. mája 2003, Korhonen Oy, C-18/01, Zb. s. I-5321, bod 19; z 22. januára 2002, Canal Satélite, C-390/99, Zb. s. I-607, bod 18, a z 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, Zb. s. I-2099, bod 38.

poskytnutie užitočnej odpovede na položené otázky<sup>5</sup>.

16. V tejto veci nie je zrejmé, či otázky položené vnútroštátnym súdom zodpovedajú niektorému z uvedených popisov. Po prvé, nemožno predpokladať, že požadovaný výklad práva Spoločenstva nemá žiaden vzťah k skutkovému stavu konania vo veci samej alebo k jeho predmetu, pretože jeho výsledok závisí predovšetkým od zmyslu pojmu „databáza“ použitého v článku 1 smernice. Po druhé, vnútroštátny súd poskytol Súdnemu dvoru — hoci v stručnej podobe — všetky informácie, ktorý Súdny dvor potrebuje na to, aby poskytol užitočnú odpoveď na položené otázky.

17. Podľa ustálenej judikatúry nevyhnutnosť dosiahnutia takého výkladu práva Spoločenstva, ktorý by bol užitočný pre vnútroštátneho sudcu, vyžaduje, aby tento sudca definoval skutkový a právny rámec položených otázok, alebo aby aspoň vysvetlil skutkové predpoklady, na ktorých sa tieto otázky zakladajú.<sup>6</sup> Keďže uplatňovanie právnych ustanovení na skutkový stav je úlohou vnútroštátneho súdu, informácie o skutkovom a právnom rámci sú dostatočné na to, aby umožnili Súdnemu dvoru dať užitočnú odpoveď na položené otázky. Uznesenie vnútroštátneho súdu obsahuje dokonca

informácie, ktoré nie sú obsiahnuté v uznesení vnútroštátneho súdu v paralelnej veci C-46/02, ktoré fínska vláda nenapáda, teda informácie o vzťahu medzi Fixtures a Football Fixtures Limited. Informácie poskytnuté o činnostiach OPAP sú dostatočné.

18. Informácie uvedené v rozhodnutí vnútroštátneho súdu nesmú umožniť iba Súdnemu dvoru, aby dal užitočnú odpoveď, ale musia tiež vládam členských štátov, ako aj ďalším oprávneným subjektom poskytovať možnosť predložiť pripomienky tak, ako to upravuje článok 23 Štatútu Súdneho dvora. Súdny dvor musí dohliadať nad tým, aby táto možnosť bola zachovaná, berúc do úvahy skutočnosť, že na základe už uvedených ustanovení sú oprávneným subjektom doručované iba rozhodnutia vnútroštátnych súdov<sup>7</sup>.

19. Z mnohých pripomienok predložených podľa článku 23 Štatútu Súdneho dvora — v neposlednom rade z pripomienok fínskej vlády — vyplýva, že informácie v uznesení vnútroštátneho súdu umožňovali tým, ktorí pripomienky predkladali, vyjadriť sa účelným spôsobom k otázkam položeným Súdnemu dvoru.

5 — Rozsudky z 8. mája 2003, Agrargenossenschaft Alkersleben, C-268/01, Zb. s. I-4353, bod 46, a PreussenElektra, už citovaný v poznámke pod čiarou 4, bod 39.

6 — Rozsudky z 11. septembra 2003, Altair Chimica SpA/ENEL Distribuzione SpA, C-207/01, Zb. s. I-8875, bod 24, a z 21. septembra 1999 Brentjens, spojené veci C-115/97 až C-117/97, Zb. s. I-6025, bod 38.

7 — Rozsudok Altair Chimica SpA/ENEL Distribuzione SpA, už citovaný v poznámke pod čiarou 6, bod 25, uznesenie z 30. apríla 1998, Testa a Modesti, spojené veci C-128/97 a C-137/97, Zb. s. I-2181, bod 6, a rozsudok z 11. mája 1999, Anssens, C-325/98, Zb. s. I-2969, bod 8.

20. Súdny dvor tiež rozhodol, že je nevyhnutné, aby vnútroštátny súd vysvetlil aspoň dôvody pre výber ustanovení práva Spoločenstva, ktorých výklad požaduje, a súvislosť medzi týmito ustanoveniami a vnútroštátnou právnou úpravou, ktorá sa uplatní na spor.<sup>8</sup>

21. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora však stačí, ak sa zo skutočností opísaných vnútroštátnym súdom zdá pravdepodobné, že sa na skutkový stav konania vo veci samej vzťahujú ustanovenia, ktorých výklad sa požaduje. Súdny dvor totiž môže poskytnúť vnútroštátnemu súdu usmernenia k výkladu práva Spoločenstva, ktoré sú užitočné pre výsledok konania vo veci samej. Pritom môže považovať za nevyhnutné posúdiť ustanovenia práva Spoločenstva, na ktoré vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodkázal.<sup>9</sup>

22. S prihliadnutím na tieto úvahy sú otázky položené Monomeles Protodikio Athinon v zásade prípustné.

23. V niektorých ohľadoch sa položené otázky ani tak netýkajú výkladu práva Spoločenstva, inými slovami smernice, ako skôr uplatnenia smernice na konkrétny skutkový stav. Pokiaľ ide o tento aspekt, musím súhlasiť s názorom Komisie, že to nie je úlohou Súdneho dvora v prejudiciálnom konaní podľa článku 234 ES, ale úlohou vnútroštátneho súdu a že v tomto prípade sa Súdny dvor musí obmedziť na výklad práva Spoločenstva.

24. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je totiž v konaniach podľa článku 234 ES, ktorý sa zakladá na jasnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, akékoľvek posudzovanie skutkového stavu vecou vnútroštátneho súdu<sup>10</sup>.

25. Súdny dvor preto nie je oprávnený rozhodovať o skutkových okolnostiach v konaní vo veci samej alebo uplatňovať ustanovenia práva Spoločenstva, ktoré vykladal, na vnútroštátne opatrenia alebo situácie, nakoľko to patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu. Prieskum niektorých skutočností v súvislosti so spornou databá-

8 — Rozsudok z 21. januára 2003, Bacardi-Martini SAS a Cellier des Dauphins, C-318/00, Zb. s. I-905, bod 44, a uznesenie z 28. júna 2000, Laguillaumie, C-116/00, Zb. s. I-4979, bod 16.

9 — Rozsudky zo 16. januára 2003, Libor Cipra a Vlastimil Kvasnicka, C-439/01, Zb. s. I-745, bod 22, a z 19. novembra 2002, Shawson and Gagg & Sons, C-304/00, Zb. s. I-10737, body 57 a 58.

10 — Rozsudky z 15. novembra 1979, Denkavit, 36/79, Zb. s. 3439, bod 12; z 5. októbra 1999, Lirussi a Bizzaro, spojené veci C-175/98 a C-177/98, Zb. s. I-6881, bod 37; z 22. júna 2000, Fornasar a i., C-318/98, Zb. s. I-4785, bod 31, a zo 16. októbra 2003, Traunfellner, C-421/01, Zb. s. I-11941, bod 21 a nasl.

zou teda vyžaduje posúdenie skutkového stavu, ktoré má vykonať vnútroštátny súd<sup>11</sup>. Odhliadnuc od uvedeného, Súdny dvor má právomoc zodpovedať položené otázky.

dôležité iba pre určenie predmetu ochrany poskytovanej právom *sui generis*.

## VI — O dôvodnosti: posúdenie

26. Prejudiciálne otázky položené vnútroštátnym súdom sa týkajú výkladu súborov ustanovení smernice a hlavne výkladu určitých pojmov. Posudzované záležitosti patria do rozličných oblastí a v dôsledku toho musia byť roztriedené. Zatiaľ čo niektoré otázky sa týkajú vecnej pôsobnosti smernice, iné sa týkajú podmienok priznania práva *sui generis* a jeho obsahu.

28. Výklad pojmu „databáza“ v zmysle článku 1 ods. 2 sa týka jednej zo základných podmienok uplatnenia smernice, a teda koniec koncov jej vecnej pôsobnosti. Táto pôsobnosť musí byť odlišená od vecnej pôsobnosti práva *sui generis*, teda „predmet [u] ochrany“ uvedeného v článku 7 smernice. Toto ustanovenie síce nadväzuje na legálnu definíciu pojmu „databáza“, avšak v súvislosti s predmetom práva *sui generis* upravuje niekoľko dodatočných podmienok. Znamená to, že nie všetky databázy v zmysle článku 1 ods. 2 sú zároveň predmetmi ochrany v zmysle článku 7 smernice.

### A — Vecná pôsobnosť: pojem „databáza“ (prvá a druhá prejudiciálna otázka)

27. Niektorí z účastníkov konania odkazovali vo svojich písomných pripomienkach v súvislosti s pojmom „databáza“ v zmysle článku 1 ods. 2 smernice na kritériá, ktoré sú

29. Tento rozdiel sa nachádza aj v odôvodneniach smernice. Odôvodnenie č. 17 sa týka pojmu databáza a odôvodnenie č. 19 sa týka práva *sui generis*. Treba pripustiť, že tam uvedené príklady neilustrujú práve najlepšie dôležitý rozdiel: tak napríklad záznam hudobného diela ani nie je databázou, naproti tomu kompilácia hudobných záznamov nie je predmetom ochrany. To však vyplýva zo samotnej skutočnosti, že v tomto prípade nejde o databázu.

<sup>11</sup> — Pozri rozsudok zo 4. decembra 2003, EVN, C-418/01, Zb. s. I-14527, bod 59.



30. Kvalifikácia predmetu ako „databázy“ je teda nevyhnutnou, ale nie jedinou podmienkou priznania práva *sui generis* zavedeného článkom 7.

31. Východiskom pre výklad pojmu „databáza“ sú pravidlá medzinárodného práva, ktoré môžu slúžiť na orientáciu. Ide predovšetkým o článok 10 ods. 2 Dohody o obchodných aspektoch práv k duševnému vlastníctvu (dohoda TRIPS)<sup>12</sup>, hoci toto ustanovenie neobsahuje všetky kritériá z článku 1 ods. 2 smernice. Ďalej je to článok 2 ods. 5 Bernského dohovoru v revidovanom znení. Naopak, pravidlá medzinárodného práva, ktoré sú neskoršieho dáta ako vykladaná smernica, nemôžu byť vhodnou pomôckou. To platí napríklad o článku 5 Zmluvy Svetovej organizácie duševného vlastníctva o autorskom práve, ktorá bola prijatá až roku 1996. Ako vyplýva z procesu vedúceho k prijatiu smernice a najmä z dokumentov Komisie, smernica sa inšpirovala predovšetkým Bernským dohovorem v revidovanom znení.

32. Výklad pojmu databáza s prihliadnutím na vyššie uvedené pravidlá medzinárodného práva je však bezvýsledný, pretože článok 1 ods. 2 smernice obsahuje legálnu definíciu,

ktorá, hoci nie je veľmi presná, stanovuje niekoľko podmienok, ktorých význam bude nižšie podrobnejšie preskúmaný. Treba však mať na zreteli, že hoci Súdny dvor môže poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočné usmernenia pre rozhodnutie sporu vo veci samej, zostáva úlohou vnútroštátneho súdu uplatniť ustanovenia práva Spoločenstva, ako sú vyložené Súdnym dvorom alebo ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré právo Spoločenstva preberajú, na konkrétny skutkový stav.

33. Samotná konštrukcia článku 1 smernice, ktorý obsahuje rozličné pravidlá týkajúce sa databázy, nasvedčuje extenzívnemu výkladu. Článok 1 ods. 1 výslovne stanovuje, že smernica sa uplatňuje na „databázy v akejkoľvek forme“. Okrem toho skutočnosť, že článok 1 ods. 3 upravuje výnimku, a to pre počítačové programy, podporuje extenzívny výklad pojmu „databáza“.

34. Úmysel zákonodarcu Spoločenstva, ako vyplýva z legislatívneho procesu vedúceho k prijatiu smernice<sup>13</sup>, môže tiež slúžiť na podporu extenzívneho výkladu.

12 — Ú.v. ES L 336, 1994, s. 214.

13 — GASTER, J.-L.: *Der Rechtsschutz von Datenbanken*, 1999, bod 58 a nasl.

35. Pre určenie zmyslu pojmu „databáza“ je však nevyhnutné splnenie troch podmienok stanovených v článku 1 ods. 2.

36. Po prvé musí existovať „zbierka *nezávislých* diel, údajov alebo iných *nezávislých* materiálov“ [kurzívou zvýraznila generálna advokátka]. Otázkou, či v konaní vo veci samej ide o údaje alebo materiály, netreba bližšie rozoberať. *In concreto* ide buď o údaje v zmysle postupnosti znakov zobrazujúcich skutočnosti, teda základné oznámenia s potenciálne informačným obsahom<sup>14</sup>, alebo o materiály ako rozpoznateľné jednotky.

37. Pri neexistencii upresnenia v tomto zmysle v smernici nie je nevyhnutné, aby boli dotknuté značné množstvá údajov alebo materiálov. Takúto požiadavku formuloval Parlament, ale neosvojila si ju ani Rada a ani Komisia. Požiadavky kvantitatívnej povahy sú upravené iba v ustanoveniach týkajúcich sa ochrany právom *sui generis*, a to v článku 7 ods.1, ktorý vyžaduje „podstatný vklad“.

14 – KRÄHN, J.: *Der Rechtsschutz von elektronischen Datenbanken, unter besonderer Berücksichtigung des sui-generis-Rechts*, 2001, s. 7.

38. V tomto konaní treba skôr preskúmať, či je splnená podmienka nezávislosti údajov alebo materiálov.

39. Toto kritérium musí byť chápané tak, že údaje alebo materiály nesmú byť navzájom spojené alebo musí byť aspoň možné oddeliť ich bez toho, aby stratili svoj informačný obsah<sup>15</sup>; z tohto dôvodu túto podmienku nespĺňa zvukový alebo obrazový záznam filmu. Jedným z možných prístupov k výkladu je sústrediť sa nielen na vzájomnú nezávislosť materiálov, ale na ich nezávislosť v rámci zbierky<sup>16</sup>.

40. Po druhé smernica sa vzťahuje len zbierky údajov alebo materiálov, ktoré boli usporiadané systematicky alebo metodicky. V odôvodnení č. 21 sa jednoznačne uvádza, že tieto materiály nemusia byť nevyhnutne fyzicky uložené. Táto podmienka má vylúčiť náhodné zoskupenia údajov a zabezpečiť, aby boli chránené iba plánované zbierky údajov<sup>17</sup>, teda údaje usporiadané podľa určitých

15 – LEISTNER, M. The Legal Protection of Telephone Directories Relating to the New Database Maker's Right, In: *International Review of Industrial Property and Copyright Law* 2000, s. 950 (956).

16 – CHALTON, S. The Copyright and Rights in Databases Regulations 1997: Some Outstanding Issues on Implementation of the Database Directive, In: *E.I.P.R.* 1998, s. 178 (179).

17 – LEISTNER, M.: *Der Rechtsschutz von Datenbanken im deutschen und europäischen Recht*, 2000, s. 53 a nasl.

kritérií<sup>18</sup>. Stačí, ak sú údaje štruktúrované a k ich usporiadaniu dôjde až po použití príslušného vyhľadávacieho programu<sup>19</sup>, a teda v zásade prostredníctvom triedenia, a prípadne indexácie. Chránené sú tak statické, ako aj dynamické<sup>20</sup> databázy.

41. Po tretie článok 1 ods. 2 smernice vyžaduje, aby boli údaje „individuálne prístupn[é] elektronickými alebo inými prostriedkami.“ Teda iba na ukladanie údajov sa nevzťahuje pojem „databáza“ v zmysle článku 1 ods. 2 smernice.

42. Pojem „databáza“ v článku 1 ods. 2 musí byť z tohto dôvodu vykladaný extenzívne. Obmedzenia však vyplývajú z podmienok, ktorým článok 7 ods. 1 smernice podriaďuje priznanie ochrany.

43. Niektoré vlády vyjadrujú názor, že výber a organizácia obsahu databázy športových stávk nepredstavujú samé osebe duševný výtvor. V tejto súvislosti treba poznamenať, že tvorivosť nie je definičným znakom databázy v zmysle článku 1 smernice. Dokonca aj s prihliadnutím na predmet ochrany práva *sui generis* treba pochybovať o tom, či je tvorivosť definičným znakom. Naopak, pre ochranu databázy autorským právom upraveným v kapitole II smernice (článok 3 a nasl.) je nevyhnutnou podmienkou to, aby databáza bola autorovým vlastným duševným výtvorom. Článok 7 ods. 4 smernice však stanovuje, že právo *sui generis* treba uplatňovať bez ohľadu na to, či možno databázu alebo jej obsah chrániť autorským právom.

44. Predmet ochrany práva *sui generis* je odlišný od predmetu ochrany autorského práva. Predmetom tohto novovytvoreného práva je ochrana vkladu na rozdiel od autorského práva, ktoré chráni tvorivú činnosť. Existuje teda aj rozdiel v nositeľovi práva. Zatiaľ čo právo *sui generis* chráni zostavovateľa databázy, autorské právo — ako pojem samotný naznačuje — chráni autora diela.

18 — VON LEWINSKI, S.: In: WALTER M. M. (Ed.), *Europäisches Urheberrecht*, 2001, bod 20 o článku 1 smernice o ochrane databáz.

19 — SPEYART, H. M. H.: De databank-richtlijn en haar gevolgen voor Nederland, In: *Informatierecht — AMI 1996*, s. 151 (155).

20 — VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 6 o článku 1.

45. Niektoré vlády poukázali vo svojich písomných pripomienkach na to, že databáza, o ktorú ide v konaní, nie je systematicky alebo metodicky organizovaná, pretože tímy sú zostavované do párov losovaním. V súvislosti s tým treba poznamenať, že obsah databázy nepozostáva len z údajov vyplývajúcich z losovania, ale že sú vkladané dodatočné zápisy, ako je miesto a čas zápasu.

informácie ako také. V konečnom dôsledku ide teda o ochranu získaného produktu, pričom nepriamo sú chránené aj vynaložené náklady, inými slovami, vklad<sup>21</sup>.

*B — Predmet ochrany: podmienky (prvá a druhá prejudiciálna otázka)*

48. Podmienky upravené v článku 7 smernice sú dodatočnými podmienkami k tým, ktoré stanovuje článok 1 ods. 2. Z nich vyplývajúca definícia predmetu ochrany je užšia ako definícia „databázy“ v zmysle článku 1.

46. Na to, aby sa na databázu vzťahovala ochrana právom *sui generis* podľa článku 7 smernice, musí spĺňať definičné znaky stanovené týmto ustanovením. Toto konanie sa týka výkladu niektorých z uvedených znakov.

49. Nové právo *sui generis* zavedené smernicou je inšpirované škandinávskym právom katalógu a holandským „geschriftenbescherming“. Táto súvislosť nás však nesmie mylne viesť k tomu, aby sme preniesli nazeranie na tieto skoršie ustanovenia rozpracované v právnej teórii a judikatúre na smernicu. Smernica by mala slúžiť skôr ako pomôcka pre výklad vnútroštátneho práva, dokonca aj v tých členských štátoch, ktoré mali podobné ustanovenia pred prijatím smernice. Aj v týchto členských štátoch musel byť totiž vnútroštátny právny poriadok uvedený do súladu s ustanoveniami smernice.

47. V tejto súvislosti treba poukázať na odbornú diskusiu o otázke, či právo *sui generis* chráni výkon, teda v zásade činnosť zostavovania databázy alebo výsledok tejto činnosti. V súvislosti s touto otázkou treba poznamenať, že smernica chráni databázy, resp. ich obsah, ale nie v nich obsiahnuté

21 — GRÜTZMACHER, M.: Urheber-, Leistungs- und Sui-generis-Schutz von Datenbanken, 1999, 329; KÓUMANTOS, G.: Les bases de données dans la directive communautaire, In: *Revue internationale du droit d'auteur* 1997, s. 79 (117). Na druhej strane mnohí autori vidia vklad ako predmet ochrany (pozri napríklad VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 3 o článku 7, a spisy citované Grützmacherom na strane 329 v poznámke pod čiarou 14).

## 1) „Podstatný vklad“

50. Klúčovým pojmom pre určenie rozsahu ochrany poskytovanej právom *sui generis* je výraz „podstatný vklad“ v článku 7 ods. 1 smernice. Tento definičný znak je ďalej upresnený tak, že vklad má byť „kvalitatívne alebo kvantitatívne“ podstatný. Smernica však neobsahuje legálne definície týchto dvoch alternatív. Právna teória požadovala v tomto zmysle od Súdneho dvora objasnenie. Táto požiadavka je úplne opodstatnená, pretože iba takéto objasnenie zabezpečí autonómny a jednotný výklad na úrovni Spoločenstva. Nemožno samozrejme zabúdať na to, že uplatnenie kritérií výkladu je v konečnom dôsledku vecou vnútroštátneho súdu, čo nevyhnutne zahŕňa riziko odlišného uplatňovania.

51. Ako vyplýva z konštrukcie článku 7 ods. 1 smernice, pojem „podstatný vklad“ treba vykladať v relatívnych pojmoch. V súlade s odôvodnením spoločnej pozície, v ktorej sa uvedené ustanovenie objavilo vo svojej konečnej verzii, majú byť chránené vklady do získania údajov a zostavenia obsahu databázy<sup>22</sup>.

52. Vklady sa teda musia vzťahovať na určité činnosti spojené so zostavovaním databázy. Článok 7 taxatívne vymenúva tieto tri činnosti: získanie, overenie a prezentácia obsahu databázy. Keďže tieto definičné znaky sú predmetom inej prejudiciálnej otázky, ich význam tu nebudem podrobne rozoberať.

53. Z odôvodnenia č. 40 vyplýva, ktoré druhy vkladov treba zohľadniť. Jeho posledná veta znie: „takéto investovanie môže pozostávať z vynakladania finančných prostriedkov alebo vynaloženie času, úsilia, energie.“ Podľa odôvodnenia č. 7 ide o investovanie značných ľudských, technických a finančných zdrojov.

54. Aj pojem „podstatný“ treba vykladať v relatívnych pojmoch, po prvé vo vzťahu k nákladom a ich amortizácii<sup>23</sup> a po druhé vo vzťahu k rozsahu, povahe a obsahu databázy a k oblasti, do ktorej patrí<sup>24</sup>.

22 — Spoločná pozícia (ES) č. 20/95, prijatá Radou 10. júla 1995, č. 14.

23 — VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 9 o článku 7.

24 — KOUMANTOS: už citované dielo v poznámke pod čiarou 21, s. 119.

55. Predmetom ochrany teda nie sú iba vklady, ktoré majú vysokú hodnotu v absolútnych číslach<sup>25</sup>. Na druhej strane kritérium „podstatný“ nemožno vykladať iba v relatívnych pojmoch. Smernica vyžaduje, ako určitý druh pravidla *de minimis*, aby vklad, ktorý je predmetom ochrany, presahoval určitú minimálnu absolútnu hranicu<sup>26</sup>. Vyplýva to z odôvodnenia č. 19, podľa ktorého musí byť vklad „dostatočne podstatný.“<sup>27</sup> Táto hranica by však mala byť stanovená dosť nízko. Po prvé to vyplýva z odôvodnenia č. 55<sup>28</sup>, ktoré neobsahuje žiadne upresnenie týkajúce sa sumy. Po druhé to možno vyvodíť zo skutočnosti, že smernica má prispieť k harmonizácii rozličných systémov. Po tretie dolná hranica, ktorá by bola príliš vysoká, by oslabila zamýšľaný účel smernice, ktorým je podnietiť investície.

56. Viacerí účastníci konania vychádzali vo svojich písomných pripomienkach z takzvanej „teórie spin off“, podľa ktorej sa na vedľajšie produkty nevzťahuje ochrana poskytovaná právom. Je prípustné chrániť iba príjmy, ktoré slúžia na amortizáciu vkladov. Títo účastníci konania poukázali na to, že sporná databáza bola potrebná na organizovanie športových súťaží, čo znamená, že bola

zostavená na tento účel. Účelom vkladu bolo teda organizovanie súťaží a nie, alebo nie výlučne, zostavenie databázy. Vklad by bol vynaložený v každom prípade, pretože existuje povinnosť takú organizáciu zabezpečiť. Databáza je teda iba vedľajším produktom na inom trhu.

57. V tomto konaní teda treba objasniť, či a ako môže byť takzvaná „teória spin off“ významná pre výklad smernice, a najmä práva *sui generis*. V súvislosti s pochybnosťami, ktoré boli vyjadrené v tomto konaní pokiaľ ide o ochranu databáz, ktoré sú iba vedľajšími produktmi, sa zdá potrebná demystifikácia „teórie spin off“. Bez ohľadu na jej vnútroštátny pôvod sa táto teória dá v zmysle odôvodnení č. 10 až 12 vyvodíť z cieľa smernice, totiž podnetu ku vkladom prostredníctvom zlepšenia ich ochrany. Táto teória je tiež založená na myšlienke, že sa vklady majú amortizovať príjmami z hlavnej činnosti. Dôsledkom „teórie spin off“ je aj to, že smernica chráni iba tie vklady, ktoré boli nevyhnutné na získanie obsahu databázy<sup>29</sup>. Všetky tieto tvrdenia majú svoju hodnotu a treba ich

25 — VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 11 o článku 7.

26 — KRÄHN: už citované dielo v poznámke pod čiarou 14, s. 138 a nasl.; LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 15, s. 958.

27 — KARNELL, G. W. G.: The European Sui Generis Protection of Data Bases, In: *Journal of the Copyright Society of the U.S.A.*, 2002, s. 994.

28 — VAN MANEN, J.: Substantial investments, In: *Allied and in friendship: for Teartse Schaper*, 2002, s. 123 (125).

29 — Pre viac podrobností pozri HUGENHOLTZ, P. B.: De spin-off theorie uitgesponnen, In: *Tijdschrift voor auteurs-, media- & informatierecht* 2002, s. 161 a nasl.

zohľadniť pri výklade smernice. To však nesmie viesť k tomu, aby sa iba s odkazom na teóriu úplne vylúčil účinok teórie „spin off“. Ustanovenia smernice sú a zostávajú pri jej výklade rozhodujúce.

nenia č. 12, 19 a 40, nie je žiaden náznak toho, že by ochrana databázy závisela od jej účelu.

58. Vyriešenie právnej otázky v týchto konaniach závisí od toho, či priznanie ochrany databáze závisí od úmyslu zostavovateľa alebo od účelu databázy v prípade, keď medzi nimi existuje rozdiel. V tejto súvislosti by sa dalo jednoducho poukázať na to, že smernica neodkazuje na účel databázy ani v článku 1, ani v článku 7. Ak by zákonodarca Spoločenstva chcel stanoviť takú podmienku, určite by tak urobil. Tak článok 1, ako aj článok 7 totiž preukazujú, že zákonodarca Spoločenstva jednoznačne zamýšľal stanoviť súhrn podmienok. Podľa týchto podmienok nie je účel databázy kritériom pre to, aby jej bola priznaná ochrana. Rozhodujúce sú skôr podmienky stanovené článkom 7. Na tom nemení nič ani odôvodnenie č. 42 uvádzané mnohými účastníkmi konania. Po prvé v tomto odôvodnení ide o rozsah ochrany poskytovanej právom *sui generis* a po druhé ide o to, aby nedošlo k poškodeniu vkladov.

60. Okrem toho v praxi môžu existovať zostavovatelia, ktorí pri zostavovaní databázy sledujú niekoľko účelov. Môže sa stať, že vynaložené vklady nemožno priradiť k určitému jednotlivému účelu alebo ich nemožno od seba oddeliť. V takomto prípade by kritérium účelu databázy neposkytlo jednoznačné riešenie. Vklad by bol totiž buď chránený nezávisle od existencie iného účelu alebo by bol úplne zbavený ochrany z dôvodu tohto iného účelu. Kritérium účelu sa teda ukazuje buď ako nepraktické alebo nezlučiteľné s účelom smernice. Vylúčenie ochrany databáz, ktoré slúžia niekoľkým účelom, by bolo v rozpore s cieľom, ktorým je poskytovanie podnetov ku vkladom. Vklady v multifunkčných databázach by tým boli masívne znevýhodnené.

59. No dokonca ani v ostatných odôvodneniach smernice, ktoré odkazujú na vklad a zdôrazňujú jeho význam, ako sú odôvod-

61. Databáza, o ktorú ide v konaní vo veci samej, je príkladom databázy zostavenej aj na účel organizovania súťaží. Zostavenie vždy samostatnej — možno takmer rovnakej — databázy na každý účel by bolo v zásadnom rozpore so základnými ekonomickými hľadí-

skami a nemožno ho vyžadovať v mene smernice.

smernice. Toto ustanovenie chráni iba vklad do „získania“, „overenia“ alebo „prezentácie“ obsahu databázy.

62. V konaní vo veci samej treba určiť, či došlo k podstatnému vkladu, a to uplatnením vyššie uvedených kritérií na konkrétny skutkový stav. V súlade s rozdelením právomoci v prejediciálnom konaní podľa článku 234 ES, je toto úlohou vnútroštátneho súdu. V každom prípade sa posúdenie vkladov do databázy musí vzťahovať na okolnosti, ktoré treba zohľadniť pri zostavovaní rozpisov zápasov, ako sú príťažlivosť hry pre divákov, záujmy organizátorov stávkových hier, marketingové činnosti zo strany asociácií, ostatné podujatia v oblasti v plánovaný deň, vhodné geografické rozvrhnutie zápasov a snaha vyhnúť sa problémom súvisiacim s verejným poriadkom. Napokon je potrebné zohľadniť počet zápasov. Dôkazné bremeno uskutočneného vkladu je na účastníkovi konania domáhajúcom sa ochrany právom *sui generis*.

64. Je potrebné začať s cieľom ochrany právom *sui generis*, totiž z ochrany zostavovateľa databázy. Na zostavenie je možné pozerať sa ako na pojem, ktorý je nadradený<sup>30</sup> pojmom získanie, overenie a prezentácia.

65. Konanie vo veci samej sa týka často diskutovaného právneho problému, teda či – a ak áno, za akých podmienok – a v akom rozsahu chráni smernica nielen existujúce údaje, ale tiež údaje novovytvorené zostavovateľom databázy. Ak by sa získanie malo vzťahovať iba na existujúce údaje, ochrana vkladu by zahŕňala iba tieto údaje. Ak teda vezmeme za základ tento výklad získania, ochrana databázy v konaní vo veci samej závisí od toho, či boli získané existujúce údaje.

2) „Získanie“ v zmysle článku 7 ods. 1 smernice

66. Ak však vezmeme za základ nadradený pojem zostavenie, inými slovami vybavenie

63. Jedným z problémov v tejto veci je to, či došlo k „získaniu“ v zmysle článku 7 ods. 1

30 – GUGLIELMETTI, G.: La tutela delle banche dati con diritto *sui generis* nella direttiva 96/9/CE, In: *Contratto e impresa. Europa*, 1997, s. 177 (184).



databázy obsahom<sup>31</sup>, mohla by sa ochrana vzťahovať tak na existujúce, ako aj na novovytvorené údaje.<sup>32</sup>

67. Objasnenie by mohlo priniesť porovnanie pojmu „získanie“, ktorý používa článok 7 ods. 1 s činnosťami, ktoré sú uvedené v odôvodnení č. 39 smernice. Na úvod však treba poukázať na to, že medzi rozličnými jazykovými verziami existujú rozdiely.

68. Ak začneme s pojmom „Beschaffung“ (získanie) použitým v nemeckej verzii článku 7 ods. 1, ten sa môže týkať iba existujúcich údajov, pretože sa môže uplatniť iba na niečo, čo už existuje. V uvedenom zmysle „Beschaffung“ je presným opakom „Erschaffung“ (vytvorenie). Rozbor znenia portugalskej, francúzskej, španielskej a anglickej verzie, ktoré sú všetky založené na latinskom „obtenere“, t. j. získať, vedie k rovnakému záveru. Fínska a dánska verzia tiež naznačujú reštriktívny výklad. Extenzívny výklad nemeckej a anglickej verzie zastávaný viacerými účastníkmi konania je preto nesprávny.

31 — CALAME, A. E.: *Der rechtliche Schutz von Datenbanken unter besonderer Berücksichtigung des Rechts der Europäischen Gemeinschaften*, 2002, s. 115, poznámka 554.

32 — GRÜTZMACHER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 22, s. 330 a nasl.; LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 152.

69. Ďalšou pomôckou pri správnom výklade „získania“ v zmysle článku 7 ods. 1 smernice môže byť odôvodnenie č. 39, ktoré je úvodným odôvodnením pre predmet práva *sui generis*. Toto odôvodnenie vymenúva v súvislosti s chránenými vkladmi iba dve činnosti, teda „získavanie“ a „zhromažďovanie“ obsahu. Problémy vznikajú aj z dôvodu rozdielov medzi rôznymi jazykovými verziami. Vo väčšine verzií sa používa pre prvú uvedenú činnosť rovnaký pojem ako v článku 7 ods. 1. Okrem toho, hoci použité pojmy nie vždy popisujú rovnakú činnosť, v zásade sa týkajú vyhľadávania a zhromažďovania obsahu databázy.

70. Jazykové verzie, ktoré používajú v odôvodnení č. 39 a v článku 7 ods. 1 smernice rozdielne pojmy, je potrebné vykladať tak, že obe uvedené činnosti sa považujú za nižšie formy získania v zmysle článku 7 ods. 1 smernice. Samozrejme vzniká otázka, prečo odôvodnenie č. 39 definuje bližšie získanie, ale nie aj overenie alebo prezentáciu. Oba posledne uvedené pojmy sa nachádzajú až v odôvodnení č. 40.

71. Na druhej strane, jazykové verzie, ktoré používajú v odôvodnení č. 39 a v článku 7 ods. 1 smernice rovnaký pojem, bude treba vykladať tak, že pojem získavanie v odôvodnení č. 39 je chápaný v užšom zmysle, zatiaľ čo pojem používaný v článku 7 ods. 1 smernice treba chápať extenzívne, inými slovami ako pojem, ktorý tiež zahŕňa iné činnosti vymenované v odôvodnení č. 39.

Smernica totiž chráni získanie údajov aj v prípade, keď údaje neboli získané na účely databázy<sup>36</sup>. Z toho vyplýva, že ochrana by sa mala vzťahovať aj na externú databázu, ktorá je odvodená z internej databázy.

72. Všetky jazykové verzie teda umožňujú výklad, podľa ktorého „získanie“ v zmysle článku 7 ods. 1 smernice nezahŕňa čisté získavanie údajov, teda ich generovanie<sup>33</sup>, a v dôsledku toho vylučuje prípravnú fázu.<sup>34</sup> Pokiaľ sa ale získanie údajov časovo zhoduje s ich zhromažďovaním a triedením, uplatňuje sa ochrana podľa smernice.

73. V súvislosti s tým treba poukázať na to, že takzvaná „teória spin off“ sa nedá použiť. V dôsledku toho nemôže byť významný cieľ sledovaný pri získavaní obsahu databázy<sup>35</sup>. Znamená to, že ochranu je možné priznať aj vtedy, keď k získaniu došlo pôvodne na účel inej činnosti, ako je zostavenie databázy.

74. Na základe vyššie uvedeného výkladu pojmu „získanie“ bude úlohou vnútroštátneho súdu posúdiť činnosti spoločnosti Fixtures. Ide v prvom rade o kvalifikáciu údajov a zaobchádzanie s nimi od okamihu ich získania až do ich vloženia do databázy, ktorá je predmetom konania. Bude potrebné posúdiť, ako hodnotiť zostavenie rozpisu zápasov, to znamená najmä zhromažďovanie názvov mužstiev a spojenie súperov s miestom a časom jednotlivých zápasov. Skutočnosť, že v tomto konaní ide o existujúce údaje, nasvedčuje to, že rozpis zápasov je výsledkom dohody medzi viacerými účastníkmi, najmä políciou, klubmi a klubmi fanúšikov. Rovnako zo skutočností, že údaje, tak ako mnohí uviedli, boli vytvorené na iné účely než je zostavenie databázy, je možné odvodiť, že ide o existujúce údaje.

33 — LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 152.

34 — GUGLIEMETTI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 31, s. 184; KARNELL: už citované dielo v poznámke pod čiarou 28, s. 993.

35 — Čo sa týka predkladaných názorov, pozri HUGENHOLTZ: už citované dielo v poznámke pod čiarou 30, s. 161, (164), poznámka 19.

36 — VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 5 o článku 7.

75. Dokonca aj keby boli uvedené činnosti klasifikované ako vytvorenie nových údajov, mohlo by napriek tomu ísť o „získanie“ v zmysle článku 7 ods. 1 smernice. Bolo by tomu tak v prípade, ak by sa vytvorenie údajov uskutočnilo v rovnakom čase ako ich spracovanie a bolo by od neho neoddeliteľné.

3) „Overenie“ v zmysle článku 7 ods. 1 smernice

76. Využitie databázy k uskutočneniu zápasov, ako aj ich ekonomické zhodnotenie, vyžaduje neustále overovanie obsahu databázy, ktorá je predmetom konania. Zo spisu vyplýva, že správnosť databázy je neustále overovaná. Pokiaľ takéto overenie preukáže nevyhnutnosť zmien, sú vykonané príslušné modifikácie.

77. Skutočnosť, že niektoré z týchto modifikácií nepredstavujú žiadne overenie obsahu databázy, nie je na ujmu. Na to, aby existoval predmet, ktorý je chránený právom *sui generis*, je potrebné len to, aby niektoré z uskutočnených činností bolo možné kvalifikovať ako overenie v zmysle článku 7 ods. 1 smernice a aby sa podstatné vklady týkali aspoň časti činností podľa článku 7.

4) „Prezentácia“ v zmysle článku 7 ods. 1 smernice

78. Predmetom práva *sui generis* je okrem „získania“ a „overenia“ obsahu databázy aj jej „prezentácia“. K tomu patrí nielen prezentácia pre užívateľov databázy, teda externá schéma, ale aj koncepcná schéma ako štruktúrovanosť obsahu. Lepšiemu spracovaniu údajov slúžia spravidla indexové systémy a tezaurus. Ako vyplýva z odôvodnenia č. 20, ochrana podľa smernice sa môže vzťahovať aj na také prvky, ktoré sa týkajú vyhľadávania<sup>37</sup>.

### C — Obsah ochrany poskytovanej právom

79. Na úvod je potrebné pripomenúť, že cieľom zavedenia práva *sui generis* nebola harmonizácia existujúceho práva, ale vytvorenie nového práva<sup>38</sup>. Toto právo je širšie ako predchádzajúce práva týkajúce sa prenosu a rozmnožovania. Aj to je potrebné

37 — CALAME: už citované dielo v poznámke pod čiarou 32, s. 116.

38 — Spoločná pozícia (ES) č. 20/95, už citovaná v poznámke pod čiarou 23, č. 14.

zohľadniť pri výklade zakázaných konaní. Z tohto dôvodu nadobúdajú legálne definície v článku 7 ods. 2 smernice osobitnú dôležitosť.

a teda zakázané konania, sú po prvé extrakcia a po druhé reutilizácia. Legálne definície pojmov „extrakcia“ a „reutilizácia“ sú obsiahnuté v článku 7 ods. 2 smernice.

80. Na prvý pohľad článok 7 smernice obsahuje dve skupiny zákazov alebo, z pohľadu nositeľa práva, teda zostavovateľa databázy, dve odlišné kategórie práv. Zatiaľ čo odsek 1 stanovuje právo zamedziť použitiu podstatnej časti databázy, odsek 5 zakazuje určité konania týkajúce sa nepodstatných častí databázy. Na základe vzťahu medzi podstatným a nepodstatným môže byť tiež odsek 5 chápaný ako výnimka z výnimky vyplývajúcej z odseku 1<sup>39</sup>. Odsek 5 by mal vylúčiť obchádzanie zákazu stanoveného odsekom 1<sup>40</sup>, a teda môže byť kvalifikovaný aj ako ochranná klauzula<sup>41</sup>.

82. V článku 7 ods. 1 upravený zákaz však neplatí neobmedzene, ale predpokladá, že zakázané konanie sa týka celku alebo podstatnej časti obsahu databázy.

83. Vychádzajúc z použitia rozhodujúceho kritéria pre uplatnenie článku 7 ods. 1 a ods. 5: „podstatná“ alebo „nepodstatná“ časť, je potrebné posúdiť dve situácie. Následne treba preskúmať zakázané konania podľa článku 7 ods. 1 a ods. 5.

81. Článok 7 ods. 1 upravuje právo zostavovateľa zamedziť určitým konaniam. To nevyhnutne znamená, že takéto konania sa zakazujú. Konania, ktorým možno zamedziť,

1) Podstatná alebo nepodstatná časť databázy (prvá a druhá prejudiciálna otázka)

a) Všeobecné poznámky

39 – GASTER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 13, bod 492.

40 – HORNUNG, O.: *Die EU-Datenbank-Richtlinie und ihre Umsetzung in das deutsche Recht*, 1998, s. 116 a nasl.; LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 180; VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 16 o článku 7.

41 – Spoločná pozícia (ES) č. 20/95, už citovaná v poznámke pod čiarou 23, č. 14.

84. V konaní bolo uvádzané, že článok 7 ods. 1 smernice zakazuje iba konania, ktoré vedú

k tomu, že údaje sú systematicky alebo metodicky usporiadané a individuálne prístupné rovnako ako pôvodná databáza.

85. Toto tvrdenie treba chápať tak, že stanovuje podmienku pre uplatnenie ochrany právom *sui generis*. Či taká podmienka skutočne existuje, treba určiť na základe ustanovení o predmete ochrany právom *sui generis* a najmä na základe článku 7 ods. 2, ktorý upravuje legálnu definíciu konaní, ktoré sú zakázané podľa článku 7 ods. 1.

86. Ani článok 7 ods. 1, ani článok 7 ods. 5 smernice nestanovujú vyššie uvedenú podmienku výslovne ani na ňu nijako neodkazujú. Skutočnosť, že v článku 1 ods. 2 je uvedený výslovný odkaz na „systematické alebo metodické“ usporiadanie, zatiaľ čo v článku 7 nie je uvedený žiadny taký odkaz, skôr naznačuje opačný záver, teda, že úmyslom zákonodarcu Spoločenstva nebolo určiť uvedené kritérium za podmienku uplatnenia článku 7.

87. Okrem toho samotný účel smernice vylučuje také dodatočné kritérium.

88. Ochrana poskytnutá článkom 7 by bola takýmto dodatočným kritériom oslabená, pretože zákaz stanovený uvedeným článkom by mohol byť obchádzaný jednoduchým pozmenením častí databázy.

89. Z odôvodnenia č. 38 smernice vyplýva, že cieľom smernice bolo zakázať tiež možné porušenia spočívajúce v novom zostavení obsahu databázy, keď sa v ňom poukazuje na uvedené riziko a na nedostatočnosť ochrany poskytovanej autorským právom.

90. Účelom smernice je vznik nového práva *sui generis*, čomu nemôže zabrániť ani odôvodnenie č. 46, ktoré sa týka iného aspektu.

91. Samotné odôvodnenie č. 45, podľa ktorého nemá byť autorskoprávna ochrana rozšírená na samotné fakty alebo údaje, nevzniká v prospech dodatočného kritéria. To samozrejme neznamená, že sa ochrana vzťahuje aj na údaje samotné alebo dokonca na jednotlivé údaje. Predmetom ochrany je a zostáva databáza.

92. Je teda potrebné dospieť k záveru, že to isté systematické alebo metodické zobraze-

nie, aké existuje v pôvodnej databáze, nie je kritériom pre posúdenie legálnosti konaní, ku ktorým došlo v súvislosti s databázou. Preto je v zásade nesprávny názor, že smernica nechráni údaje, ktoré sú zostavené v modifikovanej forme alebo inak štruktúrované.

vtedy, ak síce nie je podstatná z hľadiska kvantity, ale je podstatná z hľadiska kvality. Tvrdenie, že musí vždy existovať kvantitatívne minimum treba teda zamietnuť.

b) Pojem „podstatná časť obsahu databázy“ v zmysle článku 7 ods. 1 smernice

95. Kvantitatívna alternatíva musí byť chápaná tak, že vyžaduje určenie rozsahu časti databázy dotknutej zakázaným konaním. To nastoľuje otázku, či sa vyžaduje relatívne alebo absolútne posúdenie. Inými slovami, či musí byť uskutočnené porovnanie predmetného množstva s celým obsahom databázy<sup>42</sup> alebo či je potrebné posúdiť dotknutú časť samostatne.

93. Touto položenou otázkou sa požaduje výklad pojmu „podstatná časť obsahu databázy“ v zmysle článku 7 ods. 1 smernice. Na rozdiel od iných kľúčových pojmov smernice neexistuje žiadna legálna definícia tohto pojmu. Táto bola odstránená v priebehu legislatívneho procesu, presnejšie pri spoločnej pozícii Rady.

96. K tomu je potrebné uviesť, že relatívne posudzovanie bude skôr znevýhodňovať zostavovateľov veľkých databáz<sup>43</sup>, pretože čím je väčší celkový objem, tým menej podstatná je dotknutá časť. V takom prípade by však vyrovnanie mohlo poskytnúť doplnujúce kvalitatívne posúdenie, pretože relatívne malá dotknutá časť by mohla byť napriek tomu považovaná za kvalitatívne podstatnú. Rovnako by bolo možné kombinovať oba kvantitatívne prístupy. V súlade s tým by mohla aj relatívne malá časť byť kvalifikovaná z dôvodu svojej absolútnej veľkosti ako podstatná.

94. Článok 7 ods. 1 smernice poskytuje dve alternatívy. Ako vyplýva z jeho znenia, časť môže byť podstatná z kvantitatívneho alebo kvalitatívneho hľadiska. Znenie vybratej zákonodarcom Spoločenstva treba vykladať tak, že znamená, že časť môže byť podstatná aj

42 – Pozri okrem iného VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 15 o článku 7.

43 – GRÜTZMACHER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 22, s. 340.

97. Ďalej vzniká otázka, či kvantitatívne posúdenie možno kombinovať s kvalitatívnym posúdením. Samozrejme, táto otázka vzniká iba v prípadoch, keď je kvalitatívne posúdenie možné. Ak je tomu tak, nič nebráni posúdeniu dotknutých častí oboma metódami.

98. Pri kvalitatívnom posúdení je v každom prípade rozhodujúca technická alebo ekonomická hodnota<sup>44</sup>. Môže sa teda zohľadniť aj časť, ktorá síce nemá nijaký veľký rozsah, ale je podstatná svojou hodnotou. Napríklad, pokiaľ ide o hodnotu zoznamov v oblasti športu, môže uviesť ich úplnosť a presnosť.

99. Ekonomická hodnota dotknutej časti databázy sa vo všeobecnosti meria prostredníctvom poklesu dopytu<sup>45</sup> spôsobeného skutočnosťou, že dotknutá časť nie je extrahovaná alebo reutilizovaná za trhových podmienok, ale nejakým iným spôsobom. Dotknutú časť a jej ekonomickú hodnotu tiež možno posudzovať z pohľadu porušovateľa, a teda z hľadiska toho, čo osoba extrahujúca alebo reutilizujúca databázu ušetrila.

44 — GASTER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 13, bod 495; GRÜTZMACHER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 21, s. 340; VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 15 o článku 7.

45 — KRÄHN: už citované dielo v poznámke pod čiarou 14, s. 162.

100. S prihliadnutím na účel sledovaný článkom 7 smernice, teda ochranu vkladu, bude musieť byť pri posudzovaní toho, či bola dotknutá podstatná časť, vždy zohľadnený vklad vynaložený zostavovateľom databázy<sup>46</sup>. Z odôvodnenia č. 42 totiž vyplýva, že cieľom zákazu extrakcie a reutilizácie je zabrániť poškodeniu vkladov<sup>47</sup>.

101. Teda vklady a najmä náklady na získanie údajov môžu byť tiež faktorom pri posudzovaní hodnoty dotknutej časti databázy<sup>48</sup>.

102. Smernica neobsahuje žiadnu legálnu definíciu hranice, po prekročení ktorej sa časť stáva podstatnou. Podľa jednomyselného názoru právnej teórie zákonodarca Spoločenstva zámerne ponechal takéto vymedzenie judikatúre<sup>49</sup>.

46 — Pozri GUGLIELMETTI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 30, s. 186; KRÄHN: už citované dielo v poznámke pod čiarou 14, s. 161, a LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 172.

47 — V uvedenom ohľade podľa niektorých názorov je dostatočná teoretická pravdepodobnosť škody, pozri LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 173; pozri SPEYART: už citované dielo v poznámke pod čiarou 19, s. 171 (174).

48 — DOUTRELEPONT, C.: Le nouveau droit exclusif du producteur de bases de données consacré par la directive européenne 96/9/CE du 11 Mars 1996: un droit sur l'information?, In: *Mélanges en hommage à Michel Waelbroeck*, 1999, s. 903 (913).

49 — DOUTRELEPONT: už citované dielo v poznámke pod čiarou 49, s. 913; GASTER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 13, odsek 496; LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 171; VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 15 o článku 7.

103. Nemožno však pripustiť, aby otázka, či je dotknutá podstatná časť, závisela od závažnosti spôsobenej škody<sup>50</sup>. Príslušný odkaz v odôvodnení, a síce na konci odôvodnenia č. 42, nestačí na to, aby stanovil hranicu ochrany tak vysoko. Je okrem toho diskutabilné, či sa vôbec možno opierať o „značnú škodu“ ako o kritérium pre definovanie podstatnosti, pretože odôvodnenie č. 42 by mohlo byť vykladané aj tak, že „značná škoda“ sa považuje za dodatočnú podmienku v prípadoch, v ktorých je dotknutá podstatná časť, teda v prípadoch, keď už bol podstatný charakter preukázaný. Dokonca ani „vážne ekonomické a technické dôsledky“ zakázaných konaní, na ktoré odkazuje odôvodnenie č. 8, nemôžu odôvodňovať príliš prísne posudzovanie vo vzťahu ku škode. Obe odôvodnenia slúžia skôr na zdôraznenie hospodárskej nevyhnutnosti ochrany databáz.

105. Výklad preto rešpektuje účel práva *sui generis* len vtedy, ak je urobené porovnanie na rovnakom časovom základe tak pre dotknutú časť, ako aj pre celok. Takéto porovnanie sa môže vykonať buď na týždennom základe alebo na sezónnom základe. Pokiaľ je dotknutá viac ako polovica zápasov, môže byť dotknutá časť v každom prípade označená za podstatnú. Ale aj menšia časť ako polovica, posudzovaná vo vzťahu ku všetkým zápasom dohromady, môže postačovať, pokiaľ je podiel v niektorých kategóriách, ako napríklad v Premier League, vyšší.

106. V prípade absolútneho posudzovania by dotknuté časti museli byť sčítané až do dosiahnutia vyššie uvedenej hranice, po prekročení ktorej sú časti podstatné. Takto je možné zistiť okamih, od ktorého možno hovoriť o tom, že sú dotknuté podstatné časti.

104. Čo sa týka posúdenia dotknutých častí databázy v prejednávanej veci, je nesporné, že ku konaniu dochádza týždenne. To nastoluje otázku, či v prípade relatívneho prístupu, majú byť dotknuté časti porovnávané s databázou ako celkom alebo s celkom v príslušnom týždni. Napokon, bolo by možné sčítať všetky časti dotknuté každý týždeň počas celej sezóny a až takto získaný súčet porovnať s databázou ako celkom.

2. Zákazy týkajúce sa podstatnej časti obsahu databázy (druhá prejudiciálna otázka a prvá časť tretej prejudiciálnej otázky)

50 — Pozri však KARNELL: už citované dielo v poznámke pod čiarou 27, s. 1000; KRÄHN: už citované dielo v poznámke pod čiarou 14, s. 163.

107. Z práva zostavovateľa zamedziť určitým konaniam zakotveného v článku 7 ods. 1



smernice vyplýva zákaz takých konaní, teda extrakcie a/alebo reutilizácie. Tieto konania sú preto označené za „nedovolené“ vo viacerých odôvodneniach<sup>51</sup>.

bázy, zákonodarca Spoločenstva na nich kladie miernejšie požiadavky, ako sú tie, ktoré sa uplatňujú na nepodstatné časti podľa článku 7 ods. 5.

108. Budem sa teraz venovať výkladu pojmov „extrakcia“ a „reutilizácia“. V tejto súvislosti je potrebné vyložiť zodpovedajúce legálne definície v článku 7 ods. 2 smernice. Treba mať tiež na zreteli cieľ smernice zaviesť nový druh práva. Túto pomôcku bude treba zohľadniť ako usmernenie pri výklade oboch pojmov.

109. Pre obe zakázané konania platí, že nezáleží na celi alebo úmysle používateľa obsahu databázy. Nie je rozhodujúce ani to, či je použitie čisto obchodné alebo nie. Rozhodujúce sú iba definičné znaky oboch legálnych definícií.

110. Na rozdiel od ustanovenia článku 7 ods. 5 sa obe zakázané konania neobmedzujú iba na opakované a systematické úkony. Keďže sa konania zakázané podľa článku 7 ods. 1 musia týkať podstatných častí obsahu data-

111. V tejto súvislosti treba poukázať na chybu v konštrukcii smernice<sup>52</sup>. Keďže sa legálna definícia článku 7 ods. 2 vzťahuje tak na celok, ako aj na podstatnú časť, zbytočne opakuje podmienku stanovenú článkom 7 ods. 1. V kombinácii s článkom 7 ods. 5 dokonca legálna definícia stanovená v článku 7 ods. 2 obsahuje rozpor. Článok 7 ods. 5 totiž zakazuje extrakciu a reutilizáciu nepodstatných častí. Výklad pojmov extrakcie a reutilizácie so zreteľom na legálnu definíciu v článku 7 ods. 2 prináša zvláštny výsledok, že článok 7 ods. 5 zakazuje určité konania vo vzťahu k nepodstatným častiam, iba keď sa také konania týkajú celku alebo podstatných častí.

112. Niekoľko účastníkov konania poukázalo na súťažný aspekt. Tento aspekt je potrebné posúdiť s prihliadnutím na skutočnosť, že konečná verzia smernice neobsahuje pravidlá o udeľovaní zákonných licencií, o ktorých Komisia pôvodne uvažovala.

51 — Pozri napríklad odôvodnenia č. 8, 41, 42, 45 a 46.

52 — Pozri KOUMANTOS: už citované dielo v poznámke pod čiarou 21, s. 121.

113. Odporcovia rozsiahlej ochrany zostavovateľa databázy majú obavy, že rozsiahla ochrana spôsobuje nebezpečenstvo vytvorenia monopolov, najmä v prípade dovtedy voľne prístupných údajov. Napríklad zostavovateľ, ktorý má dominantné postavenie na trhu, by mohol toto postavenie zneužiť. V tejto súvislosti treba mať na zreteli to, že smernica nebráni uplatňovaniu pravidiel hospodárskej súťaže primárneho a sekundárneho práva. Konanie v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže zo strany zostavovateľov databáz stále podlieha uvedeným pravidlám. To vyplýva tak z odôvodnenia č. 47, ako aj z článku 16 ods. 3 smernice, podľa ktorých má Komisia overiť, či uplatňovanie práva *sui generis* viedlo k zneužitiu dominantného postavenia alebo k inému narušeniu slobodnej hospodárskej súťaže.

114. V tomto konaní bola tiež nastolená otázka právneho režimu voľne dostupných údajov. V tejto súvislosti vlády, ktoré vstúpili do konania, vyjadrili názor, že smernica nechráni verejné údaje.

115. V tomto ohľade treba predovšetkým zdôrazniť, že ochrana sa vzťahuje na obsah databázy a nie na údaje. Riziku, že ochrana by sa mohla rozšíriť na informácie obsiahnuté v databáze možno čeliť po prvé reštriktívnym výkladom smernice v tejto časti tak, ako sa to navrhuje tu. Po druhé

v prípade potreby existuje povinnosť použiť vnútroštátne nástroje alebo nástroje Spoločenstva v oblasti práva hospodárskej súťaže.

116. Pokiaľ ide o ochranu údajov, ktoré tvoria obsah databázy, ktorú používateľ údajov nepozná, je potrebné poukázať na to, že smernica zakazuje iba určité konania, totiž extrakciu a reutilizáciu.

117. Zatiaľ čo zákaz extrakcie upravený v smernici predpokladá znalosť databázy, nemusí tomu tak byť v prípade reutilizácie. K tejto otázke sa vrátim v súvislosti s reutilizáciou.

a) Pojem „extrakcia“ v zmysle článku 7 smernice

118. Pojem „extrakcia“ v článku 7 ods. 1 smernice treba vykladať na základe legálnej definície v článku 7 ods. 2 písm. a).

119. Prvým prvkom je prenos obsahu databázy na iný nosič, pričom tento prenos je buď

trvalý alebo dočasný. Zo spojenia „akýmkoľvek prostriedkom a akoukoľvek formou“ vyplýva, že zákonodarca Spoločenstva chápe pojem „extrakcia“ extenzívne.

časť“), je možné odkázať na výklad o podstatnom charaktere.

120. Uvedený pojem sa teda vzťahuje nielen na prenos na nosič rovnakého druhu<sup>53</sup>, ale aj na iný druh nosiča<sup>54</sup>. To znamená, že aj jednoduché vytlačenie údajov patrí do definície „extrakcie“.

123. Je úlohou vnútroštátneho súdu, aby vyššie uvedené kritériá uplatnil na konkrétny skutkový stav v konaní vo veci samej.

b) Pojem „reutilizácia“ v zmysle článku 7 smernice

121. Okrem toho pojem „extrakcia“ nie je možné chápať tak, že na to, aby sa zákaz uplatnil, sa extrahované časti už nesmú nachádzať v databáze. Pojem „extrakcia“ však nemožno vykladať ani tak extenzívne, aby zahŕňal aj nepriamy prenos. Vyžaduje sa skôr priamy prenos na iný nosič údajov. Na rozdiel od „reutilizácie“ sa nevyžaduje žiaden verejný prvok. Stačí aj súkromný prenos.

124. Podľa legálnej definície v článku 7 ods. 2 písm. b) smernice sa reutilizácia týka sprístupnenia údajov verejnosti.

125. Zámerným použitím pojmu „reutilizácia“ namiesto „ďalšie použitie“ chcel zákonodarca Spoločenstva zdôrazniť, že ochrana sa má vzťahovať aj na nekomerčné používanie.

122. Pokiaľ ide o druhý prvok, teda dotknutý predmet databázy („celok alebo podstatná

126. Prostriedky „reutilizácie“ vymenované v legálnej definícii, ako sú reutilizácia „roz-

53 — VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 19 o článku 7.

54 — GASTER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 13, bod 512.

širovaním duplikátov“, „nájmom“, „priamym prepojením“ treba chápať jednoducho ako neúplný zoznam príkladov, ako to vyplýva z dodatku „alebo inými formami prenosu“.

127. V prípade pochybností treba pojem „sprístupnenie“ vykladať extenzívne<sup>55</sup>, ako to naznačuje použitie dodatku „akúkoľvek formu“ v článku 7 ods. 2 písm. b). Na druhej strane v tomto pojme nie sú zahrnuté samotné myšlienky<sup>56</sup> alebo vyhľadávanie informácií ako také s použitím databázy<sup>57</sup>.

128. Viacerí účastníci konania vyjadrili názor, že údaje boli verejne známe. Zistiť, či tomu tak za konkrétnych okolností bolo, je vecou vnútroštátneho súdu.

129. Aj keby však vnútroštátny súd dospel k záveru, že údaje sú verejne známe, nebráni to tomu, aby boli chránené tiež časti databázy obsahujúcej verejne známe údaje.

55 — VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 27 o článku 7.

56 — VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 31 o článku 7.

57 — GRÜTZMACHER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 21, s. 336.

130. Článok 7 ods. 2 písm. b) smernice obsahuje totiž pravidlá o vyčerpaní práva. Právo sa vyčerpáva iba za určitých podmienok. Jedna z uvedených podmienok je opísaná ako „prvý predaj duplikátu databázy“. Z toho možno vyvodzovať, že právo sa vyčerpáva iba prostredníctvom takýchto fyzických predmetov. Ak k reutilizácii dôjde inak ako prostredníctvom rozmnoženiny, duplikátu, nedochádza k vyčerpaniu. Čo sa týka on-line prenosu, uvedená zásada je výslovne zakotvená v odôvodnení č. 43. Ochrana poskytovaná právom *sui generis* sa teda nevzťahuje iba na prvé „sprístupnenie verejnosti“.

131. Keďže smernica nestanovuje počet použítí nasledujúcich po prvom „sprístupnení verejnosti“, nehrá tento počet žiadnu úlohu. Ak sa teda použitie týka podstatnej časti obsahu databázy, táto je chránená, aj keď bola získaná z nezávislého zdroja, ako je printové médium alebo internet, a nie zo samotnej databázy. Na rozdiel od extrakcie „reutilizácia“ zahŕňa aj nepriame prostriedky získavania obsahu databázy. Pojem „prenos“ preto musí byť vykladaný extenzívne<sup>58</sup>.

58 — VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 38 o článku 7.

132. Je na vnútroštátnom súde, aby uplatňoval vyššie uvedené kritériá na konkrétne skutočnosti konania vo veci samej.

3) Zákazy týkajúce sa nepodstatných častí obsahu databázy (druhá otázka a prvá časť tretej otázky)

133. Ako už bolo uvedené, článok 7 ods. 5 smernice upravuje zákaz extrakcie a/alebo reutilizácie nepodstatných častí obsahu databázy. Toto ustanovenie sa líši od článku 7 ods. 1 po prvé v tom, že nezakazuje každú extrakciu a/alebo reutilizáciu ale zakázané sú iba kvalifikované konania. Tieto musia byť „opakované a systematické“. Po druhé, zákaz v článku 7 ods. 5 sa líši od zákazu v článku 7 ods. 1 jeho predmetom. Tento zákaz sa uplatňuje dokonca aj na nepodstatné časti. Po tretie, aby zmiernil túto menej prísnu požiadavku vo vzťahu ku požiadavke uvedenej v článku 7 ods. 1, článok 7 ods. 5 vyžaduje, aby mali zakázané konania určité dôsledky. V tejto súvislosti článok 7 ods. 5 poskytuje dve alternatívy: zakázané konania musia byť buď v rozpore so zvyčajným využívaním uvedenej databázy alebo musia neprimerane poškodzovať oprávnené záujmy zostavovateľa databázy.

134. Pokiaľ ide o vzťah medzi konaním a dôsledkom, treba toto ustanovenie chápať

v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby každé samostatné konanie viedlo k jednému z dvoch dôsledkov, ale že k takémuto dôsledku musí viesť celkový výsledok konania.<sup>59</sup> Cieľom článku 7 ods. 5 smernice a článku 7 ods. 1 je ochrana výnosu z vkladu.

135. Výklad článku 7 však spôsobuje všeobecný problém v tom zmysle, že na rozdiel od spoločnej pozície je formulácia konečnej verzie smernice v nemeckom jazyku trochu slabšia. Podľa tejto formulácie stačí, aby konanie „viedlo“ („hinausläuft“) k jednému z uvedených dôsledkov, skôr ako by ho „malo“ („gleichkommt“). Ostatné jazykové verzie sú formulované jednoznačnejšie a v zásade sa týkajú extrakcie a/alebo reutilizácie, ktorá je v rozpore so zvyčajným využívaním uvedenej databázy alebo ktorá neprimerane poškodzuje oprávnené záujmy zostavovateľa databázy, alebo stanovujú protiprávne alebo poškodzujúce konania.

136. V tejto súvislosti sa treba zaoberať aj súvisiacimi ustanoveniami medzinárodného práva. Oba dôsledky uvádzané v článku 7 ods. 5 smernice sú inšpirované článkom 9 ods. 2 Bernského dohovoru v revidovanom

<sup>59</sup> — LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 181; VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 18 o článku 7, poznámka 225.

znení a predovšetkým prvými dvoma z trojice podmienok, ktoré sú v ňom uvedené. To však neznamená, že tieto dve ustanovenia treba vykladať rovnako.

dené pravidlá boli prijaté po smernici, nemalo by sa na ne prihliadať.

137. Po prvý článok 9 Bernského dohovoru v revidovanom znení má iný účel. Uvedené ustanovenie poskytuje zmluvným stranám oprávnenie odchyliť sa od prísneho pravidla ochrany za predpokladu dodržania trojice podmienok. V článku 9 smernice je upravená konštrukcia tohto druhu, teda, možnosť výnimky pre členské štáty.

140. Pokiaľ ide o výklad článku 13 dohody TRIPS, možno vzniesť podobné výhrady ako v súvislosti s Bernským dohovorom v revidovanom znení. Článok 13 totiž, podobne ako článok 9 Bernského dohovoru v revidovanom znení, povoľuje členom obmedzenia a výnimky z výlučných práv. Na rozdiel od článku 9 Bernského dohovoru v revidovanom znení však oba dôsledky, teda „rozpor so zvyčajným využívaním“ a „neprimerané poškodzovanie“, sú stanovené ako alternatívy, tak, ako je tomu v smernici.

138. Po druhé článok 9 Bernského dohovoru v revidovanom znení sa odlišuje v tom, že neformuluje „rozpor so zvyčajným využívaním“ a „neprimerané poškodzovanie“ ako alternatívy, ale ako dve z trojice kumulatívnych podmienok<sup>60</sup>.

141. Tieto úvahy ukazujú, že výklad týchto ustanovení medzinárodného práva nemožno preniesť na článok 7 ods. 5 smernice.

139. Iné pravidlo medzinárodného práva podobné článku 7 ods. 5 smernice možno nájsť v článku 13 dohody TRIPS a niektorých dohodách Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO). Keďže však tieto uve-

142. Extrakcia a reutilizácia zakázané podľa smernice, ako aj dôsledky týchto konaní upravené smernicou majú spoločné to, že na cieľi sledovanom týmito konaniami, nezáleží. Článok 7 ods. 5 smernice nemožno pri neexistencii akéhokoľvek pravidla týkajúceho sa cieľa vykladať inak. Ak by zákonodarca Spoločenstva chcel, aby bol zohľadňovaný

60 – RICKETSON, S.: *The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: 1886 – 1986*, 1987, s. 482.

cieľ, mohol v článku 7 smernice použiť takú formuláciu, aká je v článku 9 písm. b) smernice.

sa teda netýka opakovanej, ale nie systematickej extrakcie nepodstatnej časti obsahu databázy.

a) „Opakovaná a systematická extrakcia a/alebo reutilizácia“

143. Zmyslom požiadavky na „opakované a systematické“ konania je zabrániť tomu, aby po sebe nasledujúcimi konaniami, z ktorých každé sa týka iba nepodstatnej časti, došlo k odňatiu ochrany<sup>61</sup>.

144. Na druhej strane nie je jasné, či článok 7 ods. 5 upravuje dve alternatívne alebo dve kumulatívne podmienky. Každý výklad by mal na úvod odkázať na znenie ustanovenia. To však neposkytuje žiaden jednoznačný výsledok. Niektoré jazykové verzie spájajú dve podmienky s „a“<sup>62</sup>, iné s „alebo“<sup>63</sup>. Väčšina jazykových verzií, ako aj účel smernice však naznačujú, že obe podmienky treba chápať ako kumulatívne<sup>64</sup>. Toto ustanovenie

145. O opakované a systematické konanie ide vtedy, keď sa uskutočňuje v pravidelných intervaloch, napríklad týždenne alebo mesačne. Čím je trvanie kratšie a časť dotknutá každým konaním menej rozsiahla, tým musia byť konania častejšie na to, aby celkovo dotknutá časť spĺňala jednu z dvoch podmienok uvedených v článku 7 ods. 5 smernice.

b) Pojem „zvyčajné využívanie“ v zmysle článku 7 ods. 5 smernice

146. Pojem „zvyčajné využívanie“ v článku 7 ods. 5 smernice treba vykladať s prihliadnutím na účel uvedenej ochrannej klauzuly. To vyplýva najmä z odôvodnení smernice. V odôvodnení č. 42 je zabránenie škode na investícii uvádzané ako dôvod pre zákaz určitých konaní. V odôvodnení č. 48 je cieľ ochrany zakotvený v smernici výslovne opísaný „ako prostriedok na zabezpečenie odmeny zostavovateľom databázy“.

61 — GASTER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 13, bod 558.

62 — Väčšina románskych jazykov a nemecká, anglická a grécka verzia.

63 — Španielska, švédsko a fínska verzia.

64 — LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 181; VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 17 o článku 7.

147. To potvrdzuje, že pojem „zvyčajné využívanie“ treba vykladať extenzívne. Pojem „v rozpore s... využívaním“ teda musí byť chápaný nielen v technickom zmysle, v rámci ktorého sa zohľadňujú iba dôsledky týkajúce sa technických možností využívania databázy. Naopak, článok 7 ods. 5 sa vzťahuje aj na výlučne ekonomické dôsledky pre zostavovateľa databázy. Ide o ochranu ekonomického úžitku získaného z databázy za zvyčajných okolností<sup>65</sup>.

148. Článok 7 ods. 5 treba teda uplatniť nielen na konania, ktoré vedú k vytvoreniu konkurenčného výrobku, ktorý sa potom dostáva do sporu s využitím databázy zostavovateľom<sup>66</sup>.

149. V konkrétnych prípadoch sa môže článok 7 ods. 5 vzťahovať na využívanie potenciálnych trhov doteraz nevyužívaných zostavovateľom databázy. V súlade s tým napríklad stačí, ak osoba extrahujúca alebo reutilizujúca údaje neplatí licenčné poplatky zostavovateľovi databázy. Ak by takéto konania boli dovolené, poskytlo by to podnet pre iné osoby extrahovať alebo reutilizovať obsah

databázy bez platenia licenčných poplatkov<sup>67</sup>. Ak by teda existovala možnosť bezplatného využívania databázy, malo by to vážne následky na hodnotu licencií. To by viedlo k zníženiu príjmov.

150. Pravidlo sa neobmedzuje na prípad, keď chce zostavovateľ databázy využívať jej obsah rovnako ako osoba extrahujúca alebo reutilizujúca údaje. Rovnako je bez významu skutočnosť, že zostavovateľ databázy nemôže využívať jej obsah rovnako ako osoba, ktorá ju extrahuje alebo reutilizuje z dôvodu právnym predpisom uloženého zákazu.

151. Napokon „rozpor s... využívaním“ nesmie byť vykladaný tak reštriktívne, aby sa zabránilo jeho úplnému využívaniu. Podľa všetkých jazykových verzií okrem nemeckej je zákaz uplatniteľný, len čo dôjde k akémukoľvek konfliktu s využívaním, teda dokonca aj v prípade negatívnych účinkov v malom rozsahu. Tam tiež leží hranica, nad ktorou možno predpokladať škodu zostavovateľovi databázy, spúšťajúc tak zákaz.

65 — To je tiež v súlade s výkladom článku 13 dohody TRIPS zo strany orgánu WTO, WT/DS160/R z 27. júla 2000, 6.183.

66 — LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 181.

67 — Pozri WT/DS160/R z 27. júla 2000, 6.186.



152. Ako na to poukázali mnohí účastníci konania, je na vnútroštátnom súde, aby na základe vyššie uvedených kritérií posúdil konkrétne konania a ich účinok na databázu, o ktorú ide v konaniach.

c) Pojem „neprimerane poškodzuje“ v zmysle článku 7 ods. 5 smernice

153. Pokiaľ ide o výklad pojmu „neprimerane poškodzuje“ v článku 7 ods. 5 smernice, treba predovšetkým pripomenúť, že pri revízii Bernského dohovoru už prebehla diskusia o tom, je či taký vágny právny pojem vôbec použiteľný. Pre výklad pojmu „neprimerane poškodzuje“ je nevyhnutné zdôrazniť jeho rozdiely vo vzťahu ku „zvyčajnému využívaniu“.

154. Čo sa týka rozsahu ochrany, predmetné ustanovenie kladie menšie požiadavky na výraz „neprimerane poškodzuje“ ako na „zvyčajné využívanie“, pretože v skôr uvedenom prípade sú chránené „oprávnené záujmy“. Ochrana preto ide nad rámec

právnej situácie a zahŕňa tiež „oprávnené“ záujmy a nie iba záujmy vyplývajúce zo zákona.

155. Na zmiernenie článku 7 ods. 5 stanovuje prísnejšie požiadavky pokiaľ ide o dôsledky nedovolených konaní. Tieto musia „neprimerane poškodzovať“ a nie iba poškodzovať. Pojem „neprimerane“ však nemožno vykladať tak reštriktívne. Inak by zákonodarca Spoločenstva aj tu vyžadoval škodu alebo dokonca značnú škodu spôsobenú zostavovateľovi.

156. S prihliadnutím na ostatné jazykové verzie okrem nemeckej treba ustanovenie vykladať tak, že konania musia poškodiť záujmy zostavovateľa v určitom rozsahu. V súvislosti s tým sa smernica sústreďuje, na tomto mieste tak ako aj inde, na škodu spôsobenú zostavovateľovi. Konanie vo veci samej jasne ukazuje, že ochrana práv zostavovateľa ovplyvňuje ekonomické záujmy ostatných. To však neznamená, že účinkom práva *sui generis* na záujmy iných osôb alebo na akúkoľvek možnú „škodu“ spôsobenú členskému štátu v dôsledku možných dôsledkov na príjmy zo zdanenia, možno pri výklade článku 7 ods. 5 smernice prikladať

veľký význam. Zmyslom smernice je zabrániť škode spôsobovanej zostavovateľom databáz. Na rozdiel od iných dôsledkov je tento cieľ výslovne zakotvený v smernici.

159. Aj v súvislosti s týmto treba pripomenúť, že je na vnútroštátnom súde, aby posúdil konkrétne skutočnosti a určil, či musia byť považované za skutočnosti, ktoré „neprimerane poškodzujú“ oprávnené záujmy zostavovateľa databázy, o ktorú v konaniach ide.

157. Vklady zostavovateľa a ich návratnosť predstavujú ústredný záujem, na ktorý odkazuje článok 7 ods. 5. Aj tu je teda ekonomická hodnota obsahu databázy východiskovým bodom pri posudzovaní. Ústredným bodom posudzovania sú účinky na skutočné alebo očakávané príjmy zostavovateľa databázy<sup>68</sup>.

*D — Zmena obsahu databázy a lehota ochrany (druhá časť tretej prejudiciálnej otázky)*

158. Ako základ pre posúdenie rozsahu ochrany môžeme použiť pojem „zvyčajné využívanie“. Ak uvedený pojem vykladáme reštriktívne, ako pojem, ktorý nezahŕňa ochranu potenciálnych trhov, napríklad nových spôsobov využívania obsahu databázy<sup>69</sup>, budeme musieť kvalifikovať dopad na potenciálne trhy ako poškodenie oprávnených záujmov zostavovateľa. Či je také poškodenie neprimerané, bude závisieť od okolností konkrétneho prípadu. Skutočnosť, že osoba extrahujúca alebo reutilizujúca údaje je konkurentom zostavovateľa databázy, nemôže byť v tejto oblasti rozhodujúca.

160. V tomto prípade je otázkou, ako je právo k databáze chránené v prípade zmeny obsahu databázy.

161. Podľa článku 10 ods. 3 smernice akákoľvek zmena — za určitých podmienok — kvalifikuje databázu pre jej vlastnú ochrannú lehotu. Jedna z uvedených podmienok, menovite kritérium „podstatnej

68 — Pozri WT/DS160/R z 27. júla 2000, 6.229.

69 — LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 182.

zmeny obsahu databázy“ a dôsledky, ktoré z neho vyplývajú, budú preskúmané nižšie. V tejto veci treba otázku preskúmať z hľadiska „opakovanej a systematickej extrakcie a/alebo reutilizácie“ v zmysle článku 7 ods. 5 smernice.

162. V zásade sa táto prejudiciálna otázka týka cieľa predĺženej ochrany. V súvislosti s tým treba objasniť, či podstatné zmeny vedú k vzniku novej databázy. Ak sa dospeje k záveru, že nová databáza existuje popri pôvodnej databáze, je rozhodujúce to, ktorej databázy sa týkajú zakázané konania.

163. So zreteľom na rozličné uplatnené tvrdenia treba zároveň posúdiť otázku, či sa má článok 10 ods. 3 smernice vykladať v tom zmysle, že upravuje iba lehotu a nie predmet ochrany.

164. Znenie článku 10 ods. 3, podľa ktorého podstatná zmena, za určitých okolností, „kvalifikuje databázu vyplývajúcu z takéhoto vkladu pre jej vlastnú ochrannú lehotu“,

naznačuje, že zákonodarca Spoločenstva predpokladal, že taká zmena viedla k vzniku osobitnej databázy. Uvedený záver potvrdzujú ostatné jazykovými verziami.

165. Proti tomuto záveru nemožno namietat ani pomocou systematického výkladu. Napríklad, hoci nadpis článku 10 je „Lehota ochrany“, neznamená to, že uvedený článok upravuje iba trvanie a nie aj predmet uvedenej ochrany.

166. Názor zastávaný Spoločenstvom v rámci WIPO tiež podporuje tvrdenie v prospech novej databázy v prípade podstatnej zmeny za určitých okolností<sup>70</sup>.

167. Je zjavné, že nová lehota ochrany stanovená článkom 10 ods. 3 sa môže vzťahovať iba na konkrétny predmet. Z okolností, ktoré sprevádzali koncipovanie tohto ustanovenia, vyplýva, že úmyslom bolo, aby sa ochrana vzťahovala na výsledok ďalšieho vkladu<sup>71</sup>. Obmedzenie predmetu

70 — Standing Committee on Copyright and Related Rights (19. mája 1998), SCCR/1/INF/2.

71 — Spoločná pozícia (ES) č. 20/95, už citovaná v poznámke pod čiarou 23, č. 14.

ochrany na výslednú databázu je v súlade s cieľom poskytnúť novú lehotu ochrany<sup>72</sup>. nového vkladu. Teda posledná verzia, čiže celá databáza, je vždy predmetom ochrany<sup>73</sup>.

168. Tu treba tiež pripomenúť, že databáza, o ktorú v tomto konaní ide, je takzvanou dynamickou databázou, teda databázou, ktorá je sústavne aktualizovaná. Treba mať na pamäti, že nielen výmazy a doplnenia ale tiež, ako vyplýva z odôvodnenia č. 55, overenia treba považovať za zmeny v zmysle článku 10 ods. 3 smernice.

169. Typickým znakom dynamických databáz je, že vždy existuje iba jedna databáza, totiž tá posledná. Predchádzajúce verzie „miznú“. To nastoľuje otázku, na čo sa vzťahuje lehota ochrany, inými slovami, aký je jej predmet ochrany, teda nový predmet ochrany.

170. Východiskovým bodom musí byť cieľ zmien, ktorým je aktualizácia databázy. To znamená, že celá databáza je predmetom

171. Okolnosti sprevádzajúce tvorbu smernice tiež podporujú uvedený výklad. Hoci článok 9 pôvodného návrhu<sup>74</sup> upravoval predĺženie lehoty ochrany databázy, vo svojej dôvodovej správe k návrhu Komisia výslovne odkázala na nové „vydanie“ databázy<sup>75</sup>. Objasnenie v súvislosti so sústavne aktualizovanými databázami bolo potom zahrnuté do zmeneného a doplneného návrhu<sup>76</sup>. V legálnej definícii v článku 12 ods. 2 písm. b) je výslovne zmienené po sebe idúce nahromadenie malých zmien typických pre dynamické databázy.

172. S prihliadnutím na uvedené stanovuje článok 10 ods. 3 smernice „rolling“ právo *sui generis*.

73 — CHALTON, S.: The Effect of the E.C. Database Directive on United Kingdom Copyright Law in Relation to Databases: a Comparison of Features, In: *E.I.P.R.* 1997, s. 278 (284); HORNUNG: už citované dielo v poznámke pod čiarou 41, s. 173 a nasl.; LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 209; pozri BEUTLER, S.: The Protection of multimedia products under international law, In: *UFFTA* 1997, s. 5 (24); GUGLIELMETTI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 30, s. 192; SPEYART: už citované dielo v poznámke pod čiarou 19, s. 171 (173).

74 — KOM(92) 24, konečné znenie.

75 — Dôvodová správa k návrhu KOM(92) 24, č. 9.2.

76 — KOM(93) 464, konečné znenie.

72 — VON LEWINSKI: už citované dielo v poznámke pod čiarou 18, bod 5 o článku 10.

173. V konečnom dôsledku tu navrhované riešenie pre dynamické databázy zodpovedá zásade, že je to vždy výsledok, teda nová a nie stará databáza, ktorá je chránená. Dynamické databázy sa od statických databáz odlišujú jednoducho v tom, že v prípade dynamických databáz prestáva stará databáza existovať, pretože je sústavne premieňaná na novú databázu.

174. Skutočnosť, že v prípade dynamickej databázy sa nová lehota ochrany vzťahuje na celú databázu a nielen na zmeny ako také, môže, bez ohľadu na cieľ a predmet nového vkladu, byť opodstatnená tým, že iba posúdenie celku databázy ako takej je uskutočniteľné.

175. Cieľ ochrany investícií a poskytovania podnetu pre vklady prepožičiava ďalšiu podporu tvrdenia pre posudzovanie ako celku. V prípade dynamických databáz možno uvedené ciele dosiahnuť iba vtedy, ak sa ochrana vzťahuje aj na aktualizácie<sup>77</sup>. Inak

by bol vklad do dynamických databáz znevýhodnený.

176. Je na vnútroštátnom súde, aby posúdil konkrétne zmeny databázy v konaní vo veci samej. V priebehu uvedeného posúdenia musí vnútroštátny súd zohľadniť skutočnosť, že dokonca aj nepodstatné zmeny v dostatočnom množstve treba klasifikovať ako podstatné zmeny. Ako vyplýva z odôvodnenia č. 54 smernice, dôkazné bremeno toho, že podmienky v článku 10 ods. 3 existujú, spočíva na zostavovateľovi novej databázy.

177. Je na vnútroštátnom súde, aby posúdil, kedy bola prekročená hranica, nad ktorou sa časť stáva podstatnou. V tejto súvislosti treba určiť, či je nový vklad podstatný. Posúdenie podstatnej povahy časti musí byť založené na podmienkach v článku 7 smernice. Treba tiež zohľadniť zodpovedajúce podmienky týkajúce sa vkladu. Je tomu tak bez ohľadu na skutočnosť, že článok 10 ods. 3 odkazuje výslovne na „nový vklad“, zatiaľ čo článok 7 sa týka pôvodného vkladu<sup>78</sup>.

77 — GRÜTZMACHER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 22, s. 390 a nasl.

78 — Pozri v súvislosti s uvedeným bodom v rozsiahlejšom meradle LEISTNER: už citované dielo v poznámke pod čiarou 17, s. 207 a nasl.

## VII — Návrh

178. Preto navrhujem, aby Súdny dvor na položené prejudiciálne otázky odpovedal takto:

- 1) Pojem „databáza“ v článku 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz sa má vykladať v tom zmysle, že môže tiež zahŕňať rozpisy futbalových zápasov.
- 2) Článok 7 ods. 1 smernice sa má vykladať v tom zmysle, že databáza, ktorá obsahuje rozpisy futbalových zápasov môže byť predmetom ochrany, ak je z kvalitatívneho alebo kvantitatívneho hľadiska potrebný podstatný vklad do získania, overenia alebo prezentácie jej obsahu. Zostavovateľ takej databázy má právo zabrániť extrakcii a/alebo reutilizácii celku alebo kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatnej časti obsahu uvedenej databázy.
- 3) Článok 7 ods. 5 smernice zakazuje opakovanú a systematickú extrakciu a/alebo reutilizáciu nepodstatných častí obsahu databázy, pretože ide o konania, ktoré sú v rozpore so zvyčajným využívaním uvedenej databázy alebo ktoré neprímerane poškodzujú oprávnené záujmy zostavovateľa databázy.

Článok 7 v spojení s článkom 10 ods. 3 smernice treba vykladať v tom zmysle, že sa zakazuje tiež extrakcia a/alebo reutilizácia databázy, ktorej obsah bol kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatne zmenený, a teda ktorá je výsledkom kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatného nového vkladu.